

Yönetim Yazıları 43

Mesut KOYUNCU |Danışman-YMM| Yönetim Danışmanlık & Vergi Hizmetleri

Kurtuluş Denge

Oluklu mukavva kağıt üretiminde kapasite fazlasını artık bilmeyen yok. Ülkemizde bu sektörde yapılan kağıt üretiminin, çok az bir kısım hariç neredeyse tamamını, hurdadan yapılan kağıt üretimi oluşturuyor.

Bu yıl oluklu mukavva sektörüne yönelik kağıt üretimimiz 4 milyon tonu bulacak. 2025 yılında 3.600 bin tona yakın üretim gerçekleşmiş. En kaba tahminle 2026 yılında 400 bin tonun üzerinde bir üretim artışı olacak.

Oluklu mukavva satışları 2023 dahil yıllar itibariyle büyümüyor. Üretimden satışlar 2023 yılından beri yıllık 2,5 milyon ton civarında. 2026 yılında oluklu mukavva ambalaj sektörünün, fazladan üretilecek 400 bin ton kağıt kadar büyüebilmesi imkansız. Bu kadar fazla kağıdın iç piyasada kullanılabilmesi için sektörün $(400.000 / 2.500.000 =)$ %16 büyümesi gerekli.

O zaman fazladan üretilecek kağıdın ihracata yönelmesi zorunluluk. İhracat karı/zararı, üretimi durdurma maliyetinden daha iyi olduğu her noktada, ihracata yönelmesi gerekli. Bunu daha önceden yazmıştık: “Kurtuluş ihracatta.”

2026 Yılı Dengesi Nasıl Olur?

2026 yılında önceki yıla göre 400 bin ton fazladan kağıt üretilecekse -bizim tahminimiz bu yöndedir- oluklu mukavva sektörü de %3 civarı büyüebilirse, 350 bin ton üzerinde kağıdın ihracat artışı, ithalat azalışı yani dış ticaret fazlasına gitmesi gerekir.

Denge (ton)	Formül	2025	2026	Fark (Ton)	Fark (%)
OM Kağıt Üretim Tahmini	a	3.570.553	4.000.000	429.447	12,0%
OM Ambalaj Üretim Tahmini	b	2.500.000	2.574.031	74.031	3,0%
Olması Gereken Dış Ticaret Fazlası	c =(b-a)	1.070.553	1.425.969	355.416	33,2%

2026 Yılı İlk Altı Ay İhracat İthalat Verileri

TÜİK dış ticaret istatistiklerini yayınlıyor. Türkiye’de üretimi gerçekleştirilen oluklu mukavva kağıtlarının ihracat ve ithalat verilerini www.tuik.gov.tr adresinden edinmek mümkün.

Veriler özetlendiğinde 2026 yılının ilk 6 ayında 324 bin ton ihracat 36 bin ton ithalat yapılmış, 2026 yılındaki ithalat ve ihracat değişimlerinin toplamı olan fark 155 bin tondan biraz yukarıda gerçekleşmiş.

Dönem	2026 İhr.	2025 İhr.	2026 İth.	2025 İth.	Fark
Ocak	38.894	33.189	4.030	6.765	8.439
Şubat	42.832	18.709	5.857	5.543	23.809
Mart	43.501	28.091	8.037	8.337	15.710
Nisan	64.692	35.052	10.008	8.207	27.839
Mayıs	63.979	29.040	3.959	12.359	43.339
Haziran	70.678	39.070	4.554	9.511	36.565
Toplam	324.576	183.150	36.445	50.722	155.702

Yılın ilk altı ayına denk gelen iki dini bayramın hem üretim hem de ihracatı etkilediği göz önüne alınırsa, ikinci altı ayda yukarıda hesapladığımız olması gereken dış ticaret fazlası hedefinin (355 bin ton) yakalanacağını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Son Aylarda Artan İhracat Miktarı

Yılın birinci yarısının son üç ayında ihracat miktarı artarken ithalat da minimum düzeye düşmüş görünüyor.

Dönem	2026 İhr.	2026 İth.	Fark
Oca.26	38.894	4.030	34.864
Şub.26	42.832	5.857	36.975
Mar.26	43.501	8.037	35.464
Nis.26	64.692	10.008	54.684
May.26	63.979	3.959	60.020
Haz.26	70.678	4.554	66.124
Toplam	324.576	36.445	288.131

Son üç aydaki bu trendin devamı halinde ihracat artışı ithalat azalışı arasındaki fark toplam üretim artışını yakalayacak gibi görünüyor.

OM Kağıt	Formül	2025	2026	Fark (Ton)	Fark (%)
Üretim (ton)	a	3.570.553	4.000.000	429.447	12,0%
İhracat (ton)	b	458.274	856.223	397.950	87%
İthalat (ton)	c	81.518	55.409	-26.109	-32%
Dış Ticaret Fazlası	d (=b-c)	376.756	800.815	424.059	113%
Olması Gereken Tüketim (T)	e(=a-d)	3.193.797	3.199.185	5.388	0,2%

Son üç aydaki trendin gelecek altı ayda da devam etmesi halinde iç tüketim artışına kalan miktar sadece 5 bin ton civarında hesaplanabilir. Bu da oldukça önemsiz bir miktar.

Kurtuluş İhracatta Ama Hurda Tedariki ve Maliyetine Dikkat!

2026 yılının birinci çeyreğinde ihracat geçen yıla göre 45 bin ton artarken ikinci çeyrekte 96 bin ton artmış. Bu artış birinci çeyreğin iki katından fazla.

İhracat	2026	2025	Artış
Birinci Üç Ay	125.563	80.112	45.451
İkinci Üç Ay	200.134	103.651	96.483
Toplam	325.697	183.763	141.934

Temmuz, Ağustos ihracat verileri henüz elimizde değil. Ancak son üç aydaki trend devam etmişse, -ki tahminlerimiz o yönde- başka bir krizle karşı karşıya olduğumuzu söyleyebiliriz.

2025 yılında ülkemizde toplam hurda kağıt ihtiyacının yaklaşık %60'ı iç piyasadan karşılanıyor. Son 4-5 yılda iç piyasada toplanan hurda 2,6 milyon ton civarında. İçeride toplanan hurda kağıt artmıyor. Ancak üretimde kullanılan hurda, üretim artışına paralel olarak her yıl artıyor. İlave hurda gereksinimi ithalat yoluyla karşılanıyor.

Yine TÜİK verilerinden elde ettiğimiz rakamlara göre, 2026 yılında hurda kağıt ithalatı ilk altı ayda bir önceki yıla göre fazla değişmemiş, sadece 7 bin ton artmış görünüyor. Hatta mayıs-haziran aylarında geçen yılın aynı aylarının altında ithalat yapılmış.

Yine tahmin, artan finansman maliyetleri, ilave finansmana ulaşmanın zorlaşması, nakit ihtiyacı, fabrikaların hurda stoklarını eritmiş olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Üreticiler hızla artan ihracatı stoklarını eriterek karşılamışlar.

Ancak, temmuz ağustos verileri elimizde değil. Hurda ithalatının artmış olması oldukça muhtemel.

Hurda	2026 İth	2025 İth	Fark
Ocak	57.977	39.418	18.559
Şubat	107.280	90.395	16.885
Mart	148.134	111.579	36.555
Nisan	171.586	125.293	46.293
Mayıs	70.739	163.179	-92.440
Haziran	91.566	110.323	-18.757
Toplam	647.282	640.187	7.095

Artan hurda ithalatı, hurda tedarik maliyetini de yukarıya çekecektir. Malumun ilanı. Son haftalarda bu duruma şahit oluyoruz.

Cobweb Teoremi Benzeri Bir Model İşler mi?

Örümcek ağı teoremi veya örümcek ağı modeli, fiyatların belirli piyasa türlerinde neden periyodik dalgalanmalara maruz kalabileceğini açıklayan bir ekonomik modeldir. Bir piyasada, fiyatların gözlemlenmesinden önce üretilecek miktarın seçilmesini arz ve talep bağlamında anlatır. Üreticilerin fiyatlara ilişkin beklentilerinin geçmiş fiyatlara ilişkin gözlemlere dayandığı varsayılmaktadır.

Örümcek ağı modeli genel olarak arz ve talep kararları arasındaki zaman gecikmesine dayanmaktadır. Tarımsal pazarlar, ekim ve hasat arasında bir gecikme olması nedeniyle örümcek ağı modelinin uygulanabileceği yerlerdir. Örneğin, beklenmedik kötü hava koşulları sonucunda çiftçilerin alışılmadık derecede az çilek mahsulüyle pazara gittikleri varsayıldığında, piyasa arz eğrisinin sola doğru kaymasına neden olan bu eksiklik, yüksek fiyatlara yol açar. Çiftçiler bu yüksek fiyat koşullarının devam edeceğini öngörürler, ertesi yıl da çilek üretimini diğer ürünlere kıyasla artıracaklardır. Dolayısıyla pazara çıktıklarında arz yüksek olacak ve fiyatlar düşük olacaktır. Eğer daha sonra düşük fiyatların devam edeceğini düşünürlerse, gelecek yıl çilek üretimini azaltacaklardır ve bu da fiyatların tekrar yükselmesine neden olacaktır. ¹

¹ https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96r%C3%BCmcek_a%C4%9F%C4%B1_teoremi

Burada da bu teoriye yakın bir teori işleyebilir. Artan ihracat, hurda fiyatlarını da artırmaktadır. Artan hurda maliyetleri karşısında üreticiler, ihracat nedeniyle yurt içinde dengede olan arz talep karşısında fiyatlarını artırma yoluna gideceklerdir.

Artan yurt içi fiyatlara paralel yurt dışı fiyatlar, dolayısıyla ihracat fiyatları artmazsa, ihracat artan hurda maliyetleri nedeniyle büsbütün karsız hale gelecektir. En azından iç piyasadan daha karsız olacaktır.

Yurt içinde artan fiyatlar, ihracata giden bir kısım üretim miktarının iç piyasaya yönelmesine neden olacaktır. Bu durumda hem artan yurt içi fiyatlar gerileyecek hem ihracat azalacak hem de azalan ihracat miktarına paralel hurda fiyatları gerileyecektir.

Denge Nerede Oluşur?

Dengenin sağlıklı bir noktada oluşumunu sağ duyulu kararlar belirler. Yoksa bir Üstattan duyup not ettiğim “Roller Coaster Etkisi” sektörü bir aşağıya bir yukarıya götürüp getirecektir.

Aman emniyet kemerlerinizi bağlamayı unutmayınız...